

ناصر داوران

باشينيز ساغ اولسون

سه ن ده گه لميشدين. يئر سيلكه له نديكده يولا دوشموشدون. بوتون خالقميز كيمي. يول لار اوزونو ماشين ايدى، آدام ايدى. كيمسه بيلميردى هارا گنده جه ييني. آنجاق يولا دوشموشدو: گنديم گوږوم قاراداغين باشينا نه گه لدى. هئچ ايش گوږه بيلمه سه م ده آغى لارينا كى قوشولا بيله ره م. بير داملا گوږ ياشينا نه وار كى.

گون باتماميش قاراداغين يالقيزليغى جماعتين ازدحاميندا ايتيب باتميشدى. بئل گوٚتوره ن كيم، اوچوق دام لارى بارماق لار يلا آريتلايان كيم، قانينا به له نميش قيز جىغازين واييندا چيرپينان كيم.

ياواش! ياواش! تورباق آلتيندا قالان اولار. بلکه ده جاني وار هه له. آياق يالين قاچان بو اوغلان باجى سين آختارير. عنوان سيز ائوله ر بير – بيرينه جالانيب. هارا گنديم، هاردان آختاريم باجيمي؟

قوزولار كيرخ دوشوب له ر، ياد گنده حيوان لار كيمي دير له ر. دونه بو كه نده توى ايدى، ايندى ايسه ياسينا گه لميشيك. هريس ماحاليندا وئرانليق هر يئرده ن چوخدور. ائو يئرينه چادير پايلايير لار. بيرينه چادير يئيشمه ييب، گئجه نى اولدوزلو يورقان چه كمه لى دير عائله سينين اوستونه.

يئمه ك حده ن آشيپ. چۆره ك آياق توتوب يئريبير. لازم اولان شئى جماعت گوږ قيرپيميندا حاضيرلايير، ايسته ر يئمه ك اولسون، ايسته ر امه ك اولسون، ايسته ر گوږ ياشى. هر ديلده دانیشان وار بو جماعتين ايچينده، هر بويادا آدام وار. قاراداغ نه خوشبخت ميش. بونجا دوستو، آرخاسى! بونجا قيدينه قالان وطنداشى، كۆنولداشى! يئنگى دونيادان دوغويا قدر سرحدله رى پوزاراتق بير سه س آرا وئرمه دن ائشيديلمه كده: جان قارداش! جان باجى! باشين ساغ اولسون آذربايجان! يئنى ده ن تيكه ريك سه نى، يئنى ده ن قوراريق، داريخما.

آدسييز و عنوان سيز جاسينا چيرمالانيب پايلاشيرلار ايش له رى، پايلاشيرلار درد – غمى. بو ايشده آد قازانان لار دا وار، بير ديره ك ووروب، اوستونده اوچ قات اوږ آدين قازديران لار دا وار. حماسه نى يارادان لار بونلار دئييل آما. ايندييه ده ك گوږونمه ميش بو حماسه نى يالنيز خالقميز ياراتدى، گوږ تيكه ده ن سياست چى له ره، اويون باز لارا. خالقا منسوب اولان صنعتكارلار دسته – دسته گوږوشونه گه لديله ر قاراداغلى لارين. هر شئين دوزه له جه بينه اميد وئرديله ر. ايدمانچى لار يالقيز قويماديلار وطنداش لارين. چادير – چادير آغلاشديلار اونلارلا. بير داغچى قهرمانين ديلى سۆز توتمادان، گوږ ياش لارى دانيشيغا باشلادى. فارس بير قادين آرتيست يالنيز اووجونا سيغينا بيلدى بو فاجعه نى گوږدوكده.

ائله ايلك ساعات لاردان دوزه لتمه ك قرارينا گه لديله ر. بيرى ائو تيكه جه ك، بيرى حمام تيكه جه ك، بيرى مكتب. قاراداغين سويوغو تنز دوشه ر، ال – آياق ائله مه لى ييك. خسته له رى نئيله يه ك؟ روحى خسته ليك له ر ده وار. دوقتور منيم ديشيم آغريبير، خانيم باجى بير آز درمانين وارمى؟ گئجه له ر يوخوم گه لمير. قارداشيمي يامان گوږيلوم ايسته بير. دونه ن قونشوموزون اينه يى سويوقدان اوږدو.

دوزه لده جه ييك، اول ده كينده ن ده ياخشى. قاراداغين لايقى قدر.

هريسلى

نعره مستانه زمين همه جا را به لرزه انداخت

عزيزيم اولو داغلار

چشمه لى سولو داغلار

بوردا بير ائل باتيبدير

گوڭى كيشنر بولود آغلار

زير آفتاب گرم و موزى كوهستان، با كندو هاى زنبور عسل ور مى رفتم. ناگهان يادم افتاد كه همسرم صبح موقع خداحافظى از خانه ليست طومارگونه اى را براى خريد به دستم داد و تاكيد كرد كه شب مهمان داريم.

بايستى كار را زودتر تعطيل مى كردم. به ساعت نگاه كردم ٤/٥ عصر بود، دست از كار كشيدم و آبى به سر و صورتم زدم. روى سكو، زير درخت گردو نشستم تا در سايه خنك و مهربانش اندكى خستگى در كنم. فكرهاى زيادى به ذهنم حمله ور شدند فردا صبح بايد پسر م را براى ثبت نام به دبirstان مى بردم. دختر م مى گفت آخرين روز ثبت نام دانشگاهش است. بايد شهر يه پرداخت كنيم و... بيست دقيقه اى غرق اين افكار بودم غافل از اينكه طبيعت چه فكرى براى ما كرده بود!.

نعره مستانه زمين همه چيز و همه جا را به لرزه انداخت، ناخودآگاه از جا پريدم و در وسط محوطه مرغدارى رو به سوله ايستادم، خاك زير پايم را سيال حس كردم، همه جا چون بيد مى لرزيد منتظر فرو ريختن بناها و ديوارها بودم، به خير گذشت و آسبى به اينه نرسيد در جايم خشك زده بود شايد ترسيده بودم و شايد منتظر پس لرزه ها بودم و چهار بار پس لرزه آمد. به خودم تسكين مى دادم كه ديگر تمام شد و به خير گذشت. تا به خودم آمدم و خواستم بروم و لباسهايم را عوض كنم، دوباره عصبانيت زمين را به مراتب وحشتناكتر و سنگين تر حس كردم. دوباره زمين و زمان به لرزه در آمدند. ديگر تا فرو ريختن سالن ها و ديوار ها چيزى باقى نمانده بود. در اين اثنا يكي از ديوارهاى ساختمان مرغدارى فرو ريخت.

با وجود اينكه در انتظار فرو ريختن سالن ها بودم، نگاهم را به روستاى برازين كه در ٥٠٠ مترى من بود چرخاندم. از بعضى قسمت هاى روستا گرد و خاك بود كه به هوا بلند مى شد. ديگر نه وقت و نه جرات تعويض لباس را داشتم و نه فرصت گوش سپردن به نعره هاى بعدى زمين را. ماشين دم در بود، سريع به طرف هريس حركت كردم، غافلگير شده بودم، يعنى ما روى گسل زندگى مى كرديم و تا حالا خبر نداشتيم؟ آخر مردم و مسئولين هيچ گونه آمادگى براى اين بحران نداشتند، فكر مى كردم ساختمان قديمى مان كه ساكنش بوديم حتما فرو ريخته است. به شهر رسيدم، شلوغ شلوغ بود مردم سراسيمه بيرون زده بودند. امكان اينكه با ماشين داخل شهر بروم نبود. پاى پياده به طرف خانه دويدم، خانه سرپا بود مى گفتند ترك هاى زيادى برداشته است، مردم شهر آسيب جاني نديده بودند. به طرف جمعيت هلال احمر برگشتم، ازدحام عجيبى بود مردم شهر، پير و جوان، زن و مرد، جهت اعزام به منطقه آسيب ديده جمع شده بودند. از رئيس جمعيت كانون زلزله را پرسيدم، كانون حوالى روستاى گوڭى درق هريس بود. بيل و كلنگ خواستيم گفتند مردم برداشتند و براى نجات رفتند، بايد خودتان تهيه كنيد. بعد از تهيه بيل و كلنگ با يك دستگاه وانت نيسان حدود بيست نفر به طرف منطقه حركت كرديم، تخريب روستاهاى مقصودلو و ميتق مشهود بود اما روستاى نمرور آسيب بيشترى ديده بود. روستاى كنار جاده اعلام عدم نياز به كمك مى كرد. ما رد مى شديد. به سه راهى وليلو رسيديم. جاده وليلو ترافيك سنگيني داشت. ماشين هاى امداد، آمبولانس ها، سوارى ها و وانت ها به اين روستا هجوم مى بردند. يكي از امدادگر ها

9.

91

A black and white photograph capturing a poignant scene of a child amidst the ruins of a disaster. A young boy, positioned in the center-left of the frame, stands on a pile of rubble. He is dressed in a light-colored, long-sleeved shirt and dark trousers. He holds a large, light-colored piece of fabric or a small tarp in front of his chest with both hands. The ground is a chaotic landscape of debris, including large logs, splintered wood, and various unidentifiable fragments of structures. In the background, the devastation continues with more wreckage and a few distant, partially collapsed buildings under a bright, clear sky. The overall mood is one of desolation and the human impact of natural disasters.

یاددان چیخماز قاراداغ

حسین واحدی

اوروجلوعون سون گونلری ایدی. اوروجلوق بایرامینا بیر یئددیجه قالیردی. گون اورتا دان سونرا ایدی. هر کیمسه بیر یئرده یاشام کئچیریردی. من ایسه بیلیم یوردوندا ایدیم. ساعات بئش حدودندا، کیلاس دا گۆزلریم قارالدی. اوشاق لارین چیغیر– باغیر سسی ایله یئر ترپنه سینی آنلادیم. اوشاقلار قورخو ایچینده ایکینجی قات دان، حیطه ساری گتتمک ایسته ییردیلر. بیر آن باشیمی قالدیرانا، کیلاس دا، یالنیز اؤزوم له اوستادی گۆردوم. اؤزومو قورخوتماق ایسته مه دیم. بیر آز کیلاس دا قالان دان سونرا، اوشاق لار بیر داها کیلاسا دؤندولر. درسه آرد وئریلدی. یاریم ساعات زلزله دن کئچمه میش، یئنئ دن یئر تیتره مه یه باشلادی. بیر زادلار بیزه سؤیله مک ایسته بیر دئیّه، بیزی بو کز دوزگون تیترتدی. هامیمیز کیلاسدان چیخیب، حیطه گتتدیک. داها هئچ کیم کیلاسا دؤنمه ییب، بیلیم یوردو ایسه تعطیل اولدو.

یئیینجه ماشینیما مینیپ، ائوه قاییتدیم. کوچه ده قونشولار قورخودان ائشیکده دورموشدولار. عاییله می ماشینا میندیریب، بیر– ایکی ساعات «ائلرباغی» پارکینا گتتدیک. گئت– گئده پارکا گلنلرین ساییسی چوخالیردی. بیز ایسه ایکی ساعات دان سونرا ائوه دؤندوک...

تئز تلویزیونو آچیپ، «قاراداغ»– دا زلزله چوخلو دیلداشلاریمین جانینین آلما خبرینی، «خبر» کانالیندان ائشیتدیم. جانیم یاندی! ائویمیزه کدر تورپاغی سیپلدی. اوندا آنلادیم، کیلاس دا یئر بیزه خبر گتیرمیشدی. دیلداشلاریمین نیسگیل خبرینی!

او گئجه «قدر» گئجه سی ایدی. آخشاما دک، تلویزیون باشیندان، اورادان گلن خبرلری ایزله مک اوچون آبریلمادیق. آنجاق تلویزیون درین یوخویا گئدیب، اورانین خبرلرینی وئره بیلمه ییردی!! قدر گئجه سی، اؤز حالیمیزی بیراخیب، قاراداغ داکی وطنداشلاریمیزی یاد ائتمه یی داها چوخ اؤنملی بیلدیک.

ساباحیسی گون، یئر–گؤی او نیسگیللی قاراداغین خبرلرین دئییردی. آنجاق تلویزیون هله ده یاتمیشدی. تلویزیونا آغیر بیر شوک گلیب دیر، ساندیم! آرا– سیرا خبردن باشقا، اورادان هئچ نه دئمیردی. بو ایشدن وطنداشلاریمین جانی داها چوخ آجی ایچینده قالمیشدی. هر کیمسه نی گۆروردوم اؤنجه قاراداغ دان دانیشیردی. اورایا نه ته هر یاردیم ائده بیلدیغینی آنلادیردی. هامی تانری دان اوراداکی اینسانلارا یاردیم ایسته ییردی. «یئنه اینترنت چیخاردانین ایشی دوز گلسین،

آللاهیم!» دئییردیم. هر سایتا گئدیردین اورادان خبر ایله گۆروتو قویموشدو. قازتته لرینده ایچینده بعضی سی بو اولایی هله دوشونمه میشدیلر. اولا بیلر هله اونلارا ائله ده مهم بیر اولای دئییلمیش!

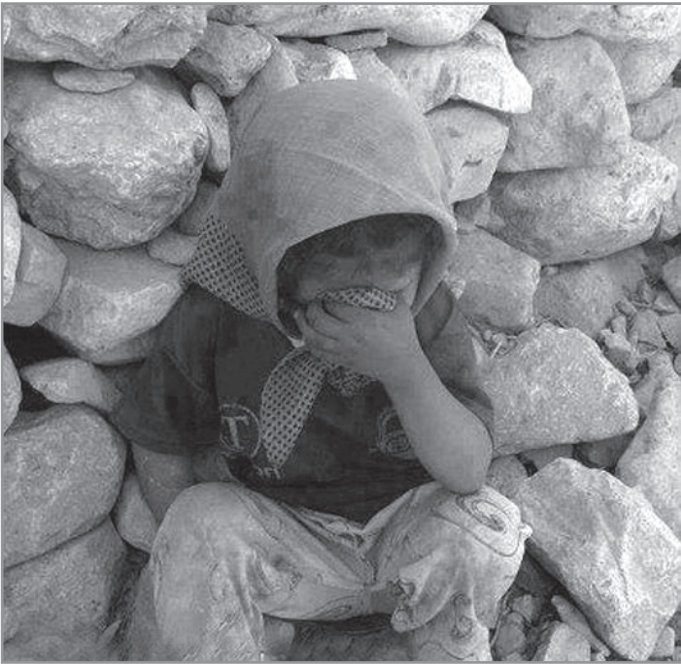
ایترنت دن قاراداغین خبرلرین آختاران دا، بیر آذربایجان زلزله سینه اوخونموش ماهنی ایله توش گلیب، ائتدیریب، بیر ساعاتادک اونو دینله دیم. گۆزلریمدن آخان یاشلار اوره ییمی آزجادا اولسا یوموشادیردی. ماهنی ایله بیرگه خبر آؤنسلاریندان یاییلان زلزله شکیللرینه باخیب اوره ییمه داها چوخ نیسگیل دولوردو. آللاهیم! الیمدن ده بیر ایش گلمیر دئیّه داها عذاب چکیردیم.

اورادان یاییلان شکیل لر ایله خبرلردن، اورانین جامعاتینین نه قدر نیسگیللی دوروملاردا یاشادیقلاری، هر بیر دوشنن اینسانی عذابا سالیردی. یانی او ائولرده اینسانمی یاشاییردی؟ سوروسو هر کیمسه نین دوشنجه سینه گلیردی. آزجادا اولموش اولسا، وطنداشلاریمین اورایا ائتدیکلری یاردیملار اینسانی راحتلادیردی. هر کیمسه، الیندن گلن یاردیمی اسیرگه مه ییردی. قان باغیشلایانلار، اورادان گۆروش ائدن آدلیم لار، مادی دوروملاری گوجلو اولانلاردان یاردیم بیغانلار ... بیرلیک حیسیسنی هامیدا یاشادیردی. دؤولت دن داها چوخ گۆزله بیش اولسادا، خالقیمیز او گۆزله بیشین یانیندا جانلاریندا وئرمه یه حاضیر ایدیلار...

ایندی ایسه بیر یئددیجه دن چوخدور او زلزله نین اوز وئرمه سیندن کئچیر. اوراداکی دیلداشلاریمیز هله ده یاردیم ایسته ییرلر. تتزلیکجه ائو دیکمک، سیغیناجاق باسدیرماق. مادی ایله معنوی یاردیم ائتمک. آتا– آناسیز قالمیش اوشاقلاردان حمایه ائتمک. سوروملولاریمیزین تتز– تتز اونلارا باش چکمه سی. کیمسه سیز قالانلار ایله قوجالارا صاحب چیخماق و چوخلو بئله یاردیم لاری اوراداکی عزیزلریمیز بیزلردن ایسته ییرلر. آنجاق بئله اولای لار، هر بیر خالقین باشیندا واردير و اؤنملی سی، بئله گونلرده بیر– بیریمیزین یانیندا اولماق دیر. بیزیم اوچون، قاراداغ هئچواخت یاددان چیخماز.

می بینید دردهایمان چقدر شبیه به یکدیگر است

نامه همدردی نوجوانان افغان عضو خانه کودک شوش (از انجمن حمایت از حقوق کودکان) برای کودکان آذربایجان

می دانیم حالا دیگر حتی ثانیه ها هم به سختی می گذرد، می دانیم که شهر را غبار و خاک در آغوش گرفته و تو حیرانی، تو که تا دیروز به آرزوهایت می اندیشیدی، حالا باید آن ها را از زیر آوار بیرون آوری و یا شاید هم برای همیشه دفن شان کنی.

می دانیم که امروز بار سنگین انتظار به دوشت است و چه واژه سنگینی ست انتظار... می دانیم، زیرا من وتو فرزند خاک نفرین شده ایم. نفرین به جنگ و زلزله، گویا که تقدیر این است.

تو از زلزله متنفری و ما از جنگ، تو از دیوارهای خرده شده روی زمین متنفری و ما از بمب های آتشین، تو از خشم زمین و ما از باران ابرهای سیاه.

دوستان عزیزمان!

حالا که از شما برای شما می نویسیم بگذارید بگوییم که با تمام وجود دردهایتان را درک می کنیم، گویا این درد در ما و شما کهنه شده و می شود، زخم کهنه ای که تازگی آن همیشه پایدار است.

می دانیم امروز با چه مشکلاتی دست و پنجه نرم می کنید زیرا ما از نسل جنگ هستیم، جنگی که خشن است و خشونت می آموزد، بی روح است و فاصله ها را به وجود می آورد آن هم میان تو و هر آنچه از آن توست، همانطور که زلزله در چند لحظه همه چیز را زیر و رو می کند و از تو می گیرد.

می بینید دردهایمان چقدر شبیه به یکدیگر است؟ اما زمانی فرا رسیده که ما باید با چشمانمان یکدیگر را در آغوش بگیریم، گرمی دل یکدیگر را لمس کنیم و روح و احساسمان را با یگدیگر تقسیم کنیم هر چند که کیلومترها با هم فاصله داشته باشیم و یا شاید هیچ وقت یکدیگر را ندیده باشیم. اما انسانیت ما و عشقی که در وجود هر یک از ما آشیانه ساخته است ما را در هر گوشه ای که باشیم بهم پیوند می دهد.

کودکان عزیز آذربایجان!

حالا که دنیا با نامهربانی هایش ما کودکان را از آغاز زندگی در مقابل امتحان قرار می دهد ما دور هم جمع شده ایم تا به یکدیگر برای رشد کردنمان کمک کنیم، تا به یکدیگر چیزی بیش از غذا بدهیم، به یکدیگر عشق و اطمینان بدهیم.

دور هم جمع شده ایم تا مرحمی باشیم برای قلب های شکسته یمان، جمع شده ایم تا با یکدیگر زمین نفرین شده مان را آباد کنیم، جمع شده ایم تا با هم به خاطر سهممان از زندگی بجنگیم و دست در دست هم مرزها را شکسته و فریادمان را به گوش همگان برسانیم.

جمع شده ایم تا ثابت کنیم که از همین راه دور شما را درک می کنیم و نمی گذاریم که این تنهایی بیش از این وجودتان را به تسخیر بکشد و تاب و توانتان را بگیرد.

گروهی از نوجوانان افغان عضو خانه کودک شوش

مهر ماه ۱۳۹۱

■ این نامه توسط آنتیا صدیقی در مراسم «یادواره کودکان آذربایجان» قرائت شد. این یادواره توسط «انجمن حمایت از حقوق کودکان» در سالن دکتر هنرمند بیمارستان آتیه برگزار شده بود و در آن گروهی از شعرا و نویسندگان آذربایجانی و همچنین کمیته هماهنگی تهادهای ادبی مدنی آذربایجان برای کمک به زلزله‌زدگان قره‌داغ نیز شرکت کرده بودند.

من اوشویورم...

ندا عبدی

پالتارلاریمی قاتالییب صاندیقچایا قویدوم. بیر هفته اوندان قاباق آتام بیزی شهره آپاریب، ورزیقانین بازاریندان من له باجیما، مدرسه پالتاری ایله باشماغی آلدی.

کیچیک باجیم بیرینجی کیلاس دا درس اوخویاجاق ایدی. من ده بنشینجی کیلاسی باشلایاجاق ایدیم. بیر گون، ائویمیزده اوتورموشدوم. آتام باغا گئتمیش ایدی، آنام دا آشپازخانادا قاب قاشیققلاری یووردو. باجیم اوتاغین بیر بوجاغیندا یاتمیشدی. آنجاق من یوخودان تازا اویانمیشدیم. بیردن بیر، بیر اوجا سس گلدی. دووارلار تیتره دی. اوتاقدان ائشیکه قاچدیم، آنام اوجا سس له چیغیرا چیغیرا، «آلاه کؤمگیمیز اول...» دئییردی.

حیطه ساری قاچیردیق، بیردن آنام دئدی: وای ددم وای، بس باجین هانی؟ اولمایا ائوده قالدی؟... آنام ائوه قاییداندا، یئر بیرداها تیتره دی... دووارلار تۆکولدو... هر یئری توز باسدی... آتامین سسین ائشینتیدیم...

یا ابالفصل دئیه دئیه ائوه ساری قاچیردی... او آن دا آتامین جان یاندیریجی سسی ده آتامین سسینه قاووشموشدو... قیزیم... بالام...

آتام باشینا چالا- چالا ییخیلمیش دام- داشی اوتای بوتایا آتیردی. باجیمین سسی گلמידی. آتام نان قونشولارین کیشی لری باجیمی آختاریردیلار، آما هئچ بیر سس گلמידی... نئجه ساعات کئچندن سونرا، هالال احمر کؤمکچیلری گلدیلر... قوللارینین اوستونده قیزمیزی آی شکلی وار ایدی. کؤمکلشیب باجیمی تورپاقلارین آلتیندان چیخارتدیلار...

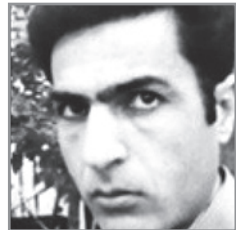

منیم کیچیک باجیم یوخودان دورمامیشدی... اونون گؤزل گؤزلی هله ده یومولویدو... ائله بیل ابدی یوخلامیشدی... آتامین سسی عرشه چاتیردی. او گونلر، چوخ پیس گونلریدی... آنام هئچ سؤز دئمیردی. آتام الین چنه سینین آلتینا قویوب، چادیرین بیر بوجاغینا باخیردی...

او گونلر چوخ مسئوللار بیزیم کنده گلدیلر. چوخلو سؤزلر دئدی لر. بیرری دئمیشدی مدرسه لر آچیلمامیش ائولر دوزه له جک... او بیرری دئمیشدی زلزله نین قیرخی چیخمامیش ائولر دوزه له جک... باشقاسی دئمیشدی هاوا سویوق اولمامیشدان قاباق ائولریزی دوزلده جه ییک... آنجاق هر بیرسی بیر سؤز دییب، بیزی گله جه یه اومودلو ائلیردیلر...

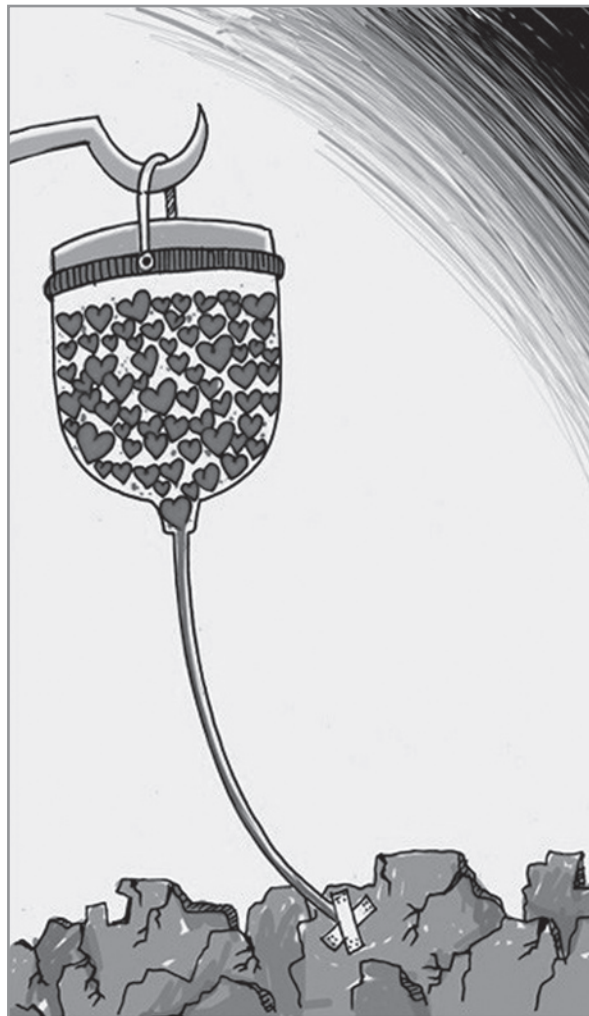
ایندی ۱۵ گون مدرسه لرین آچیلان گونوندن کئچیر...

کیلاس یولداشلاریمین نئچه سی جانین الدن وئریب دیر. بیر چادیردا درس اوخویوروق... بیزیم کندین مدرسه سی یوخدو، بیزیم ائویمیز یوخدو... بیزیم کند چوخ سویوقدی... من اوشویورم... بیزیم چادیر چوخ سویوقدی... من چوخ اوشویورم.

مقصود تقی‌زاده (نیسگیل)

شعر خویش را زندگی کردن هنر است

سالهای سال است که در موطن آباء و اجدادی خویش، با مردم زندگی می کند. دیار مادری و سرزمین چشمه های جوشان و ییلاقها و کوههای پرلاله و شقایق را به زرق و برق زندگی شهری نفروخته است. در غم و شادی مردمان دیار خویش شریک است. روستائیان باصفا، عاشیق ها و نوازندگان مردمی، شاعران و هنرمندان و قالیبافان او را می شناسند. گرھهای ناگشودنی بسیاری را با رأی و تدبیر و همدلی و همدردی او گشوده شدنی دیده ایم. برای پیشرفت فرهنگ و ادب و هنر شهرمان گامهای بلندی برداشته و بر می دارد. درهیچ موقعیت و مکان و در هیچ حادثه و پیشامد ناگهانی ایل و مردم خویش را فراموش نکرده و تنها نگذاشته است.

در حادثه اخیر زلزله هم یک آن قرار نگرفته و نیارمیده است. با داغدیدگان همراه و همدل بوده، با آنان گریسته و غمهایشان را به جان خریده است. برای قره داغ با شعر خویش لالایی گفته و از همان لحظات اول حادثه که باهم به بعضی از روستاهای ویران شده هریس رفتیم، دغدغه کمک و به سامان رسانیدن کار زلزله زدگان را داشته و دارد. از همان روز اول کار و بار خویش را در شهر رها کرده و در روستاها برای عمران و آبادی و رفع مشکلات مردم مصیبت زده از جان مایه می گذارد. در این مدت هر وقت سراغش را می گیرم، می گویند در فلان روستاست. یک محوطه و بنای مرغداری در هریس دارد که محل انبار کمکهای خودجوش مردمی به زلزله زدگان است که با هماهنگی او و با روش درست و به سهولت به دست روستائیان می رسد.

زلزله زدگان می آیند و مثل خانه خود هر چیزی را که لازم دارند از آنجا برداشته و می برند. در هیچ جایی نه بری و نه اعلانی و نه نوشته ای برای دعوت به کمک رسانی نصب کرده است. اما تا حال کمکهای زیادی از طرف مردم مناطق مختلف و بهترین و اصولی ترین امدادرسانی ها در حق روستائیان زلزله زده از طرف او انجام شده است. بی گمان روستائیان هریس خدمات و کمکها و جانفشانیهای او را هیچ وقت از یاد نبرده و نخواهند برد.

او از جان و دل کار می کند، بیل می زند، ملات درست می کند، و ... اما نه منتظر دوربینها و هیاهو و شعارها و ژست گرفتن های الکی و ساختگی است و نه انتظار تشویق و تحسین از طرف کسی یا نهادی دارد. کار می کند درست همان گونه که روزی برای پدرش و خانواده اش کار می کرد. قاطی مردم روستا شده است و کسی نمی تواند او را از دیگر مردم روستا تشخیص دهد. آنچنان دغدغه مردم مصیبت دیده را داشته و آنچنان برای آنان دل سوزانده و کمک می کند که رشک هر کسی را بر می انگیزد. آری فرزند ایل و تبار خویش بودن، شعر خویش را زندگی کردن، در دردهای مردم خویش بی هیچ توقعی شریک بودن و در شعله اندوهشان سوختن کار هر کسی نیست.

این چند سطر را نوشتم که حداقل به عنوان یک شهروند و دوست و یا یکی از مردمان این دیار بتوانم تشکری کنم از نوع دوستی و انسان دوستی و مردمداری و ایثار و فداکاری یکی از فرزندان خلف آذربایجان و هریس یعنی: شاعر نام آشنای شهرمان «هریزلی»

آغیرلیق

آرغین چاغداش

باشیما ائنن آغیرلیغین شیددتیندن انگیم انگیمه چؤکدو. او آنا کیمی بیر آغرینین بو قدهر آغیر اولاجاغینی هنج بیلمه زدیم. آلدیغیم ضربه‌نین شیددت‌ی او قدر آغیردی کی هاجانسا دولدورمای‌ی گؤزله‌ین بوتون چوروک دیشلریمین اوغولماسینا سبب اولدو. یاریم – یاپالاق چالیشان بئینیم له فاطمانی دوشوندوم. سسی کسيلمیشدی. یادا باشیما ائنن ضربه نین شیددتیندن هنج نه یی ائشیتیمیردیم. باشیما دوشن کرپیچین، اؤز اللریم‌له هۇردویوم دووارین کرپیچیندن اولماسی چوخ غریبه دیر. ایللر اۇنجه ایدی. یاپاجاغیم ائوین ایچه‌ریسینده فاطمامی یاشاداجاغیمین دۇوقو ایله هنج یورولمادان گئجه گوندوز چالیشمیشدیم.

اوشویوردوم آما جانیمدان تر آخیردی. گؤزلریم قارالا- قارالا، بولانا – بولانا گۆرمز اولوردولار. آما قوخولاری سئچه بیلیردیم. هله توزون قوخوسو ایله سامانین قوخوسونو آيیرد ائده بیلیردیم و بو منه اومود وئریردی. گؤزلریم داها هنج نه یی گۆرموردولر. چوخ آغیرلاشمیشدیم، بوتون ووجودوم کئییمیشدی. فاطمانی دوشوندوم. قوخولار آزالمیشدی. بیر آرا باییلدیم.

آییلدیغیمدا، عاغلیما گلن ایلک شئی فاطما ایدی. نه گۆرور نه ائشیدیردیم. اوسته لیک نه توزون نه‌ده هنج نه‌یین قوخوسونو آلا بیلمیردیم. بورنوم– لا اوست دوداغیم آراسیندا ایلیق بیر شئیین سوزمه‌سینی حیسس ائتدیم. سوزوب، چنه‌مه چاتمیشدی. تر اولوب اولمادیغی آنلاماق اوچون، دوداغیمدان بیر ایکی دامجی آلیب تامسیندیم. قان دادیردی.

زلزله

پروین داوری

دخترک با خشم پشت به روستا و رو به جاده ایستاده بود و سرسختانه به انتهای آن می نگریست. این کاری بود که همیشه بعد از شنیدن طعنه های همیشگی زن عمو که سرپرستی او را به اجبار اهالی روستا بعد از مرگ پدر و بد نامی مادر عهده دار شده بود، انجام می داد. به مادرش فکر می کرد که اهالی روستا در باره اش می گفتند که با بزازی که از شهر می آمده حرف میزد یک بار دو بار و بعد....

با انگشتانش زمین کنار جاده را می کند و اگر به مانعی بر می خورد آن را حریصانه با ناخن می خراشید تا پاسخ چراها و طعنه های همبازی ها و اقوام را بیابد. بهترین داستان زندگیش ماهی سیاه کوچولو بود!

زمین زیر پایش لرزید. گویا طغیان کرده و همه انسان های روی زمین را می طلبید و دهان باز کرده بود. رو برگرداند همه چیز در غبار فرو رفته بود. سرش گیج می رفت اول فکر کرد باز مقصر این حادثه است چون زمین را کنده که بد شگون است و مرگ پدر به دنبال به دنیا آمدن او اتفاق افتاده و اسب عمو رم کرده و موجب معلولیت عمو شده و دست آخر مادرش به گونه ای راهی شهر شده و... اهالی روستا هم از او دوری می کردند و مریضی گوسفندی و یا خشک شدن چشمه را از چشم او می دیدند. شاید اینها دلایلی بود که همیشه انگشتان ظریفش زخمی بود.

هراسان به طرف روستا رفت زمین زیر پایش هنوز می لرزید اهالی روستا همه به سویی می دویدند. مردان بدون شرم فریاد می زدند و زنان به گونه ای دیگر... و بعد به تعداد همه زنده ها

مرده وجود داشت.

نزدیک خانه نفت ولی از دور عمو ی معلولش را که رویش پتوی نوبی انداخته بودند شناخت و زن عمو که با دیدنش اعتنایی به او نکرد و زار می زد. این برای زن عمو بهترین موقعیتی بود که اعلان کند دیگر سرپرست دخترک نخواهد بود این از هر زبانی برایش گویا تر بود. ا ز خانه ای که در آنجا افکارش همیشه دستخوش نگرانی هایش بود فقط کنجی مانده بود که آنجا می نشست و دیوار کاهگلی را دوراز چشم اهالی خانه با ناخن می خراشید و اگر روزی دیوارهم به انتها می رسید او باز هم پاسخی برای سوال هایش نمی یافت و خود نمی دانست این چه نوع سرگرمی و چه لذتی است. انتهای جاده حالا دیگر باز شده بود. انسان هایی از جنس دیگر آمده و زخمی ها و زیر آوار مانده ها را جابه جا می کردند و کنجکاوانه دنبال آخرین زنده می گشتند. باز مانده ها حیران و سرگردان به دنبال کسانشان. دنبال هیچ کس نگشت. مردی از گروه امداد رسان ها که نگاهش غریب و گرم بود اسمش را پرسید نمی خواست نامش را بگوید پاسخ نداد مرد به بغل دستی اش گفت ترسیده.

انگشتانش را به دهان برد مزه خاک می داد. رو به جاده و پشت به روستا ایستاده بود. جاده شلوغ بود عده ای می آمدند و عده دیگری با زخمی ها راهی بودند دیگرانتهای جاده سیاه نبود.

انگشتانش دیگر مزه خاک روستا را نمی داد. همه از او نامش را می پرسیدند و مردمانی داوطلب کمک کردن و بعد از لحظه ای جویا بودند که چگونه روستایشان ویران شد پاسخی نمی داد. به طرف جاده به راه افتاد تا سراغ بزاز را برای ندیدن اهالی روستا و زن عمویش بگیرد.

نرگس هریسی

عروسی

آوای سرنا در کوچه پس کوچه های «چای کندي» می پیچید. آهنگ «واغزالی» روانه شدن نو عروسی به خانه بخت را خبر می داد. همه می دانستند این آوای سرنای عاشیق بهرام است اما متفاوت. چون این بار خنیاگر پیر به سیاق جوانی هایش با تمام انرژی هوای داخل ششهایش را در سرنا می دمید. این عروس خوشبخت کیست که عاشیق را به چنین شور و شوقی وا داشته؟

ماشین عروس جلو خانه استاد بهرام ایستاده بود. مثل اینکه عروسی نرگس، تنها فرزند بهرام بود. تمام عاشیق های منطقه به احترام بهرام در عروسی شرکت داشتند. عروسی به این عظمت کسی تا به حال ندیده بود. شادی از سر و کول همه بالا می رفت خصوصاً بچه های ده. نرگس با دعای خیر پدر سوار ماشین عروس شد. کاروانی به دنبال عروس بوق زنان به راه افتاد. ساعت چهار و نیم عصر بود. تا خانه تازه داماد در روستای «باجاباج» کمتر از ۲۰ دقیقه راه بود. کودکان روستا به دنبال کاروان پای پیاده می دویدند. اما فاصله شان رفته رفته زیادتر می شد.

طبق رسم منطقه هریس فرهاد با دست حنا بسته و با سیب سرخی در دست در پشت بام خانه منتظر نو عروسش ایستاده بود تا به محض پیاده شدن نرگس سیب را به طرف او پرتاب کند. تا فرهاد دستش را بالا برد که سیب را پرتاب کند. انگار بغض دیرین زمین ترکید. نعره ای وحشتناک از دل خاک بیرون زد. نرگس با تمام وجود فریاد می زد: فرهاددددددد...

و فریاد نرگس...

فرهاد با نعره هولناک زمین آمیخت و در آن واحد زیر خروارها آوار چوب و خاک مدفون شد.

روز بعد در روستای «چای کندي» با وجود اینکه در زلزله تلفات جانی نداشتند، بر سر تمام چادرهای سفید هلال احمر پارچه ای سیاه به نشانه سوگواری «نرگس و فرهاد» آویخته بودند. خنیاگر پیر به چادرها سر می زد و اهالی را دلداری می داد.

مرتضی مجدثر

آنامین یایلیق لاری

اوروجلوق آیینین ۲۲- نجی گونو ایدی. هله ساعات اوچ یاریم اولمامیشدی. اوتاقد دینجلیردیم.بیر ساعات اولاردی ایشدن قایتمیشدیم. آنام و خانیمیم، او بیرسی اوتاقد افطارا یشمک حاضیرلاییردیلار. لاله و چیچک ایکی قیزیم ایسه، اویونجاق لاری ایله اویناماقدایدیلر. اوتاقدایکن، آنامین سسی قولاغیما چاتدی: «آی اوغول، اصلان! دۆر بالامسان گنت چۆرهک آل. آخشام باشی چۆرهکچی شولوغ اولار، آیاق اوسته دۆرماقدان بئزیرسن!». «آنا! سن آلاّله قوی بیر آز دینجه لیم، سونرا گندهرم. هله افطارا بئش- آلتی ساعات قالیر...» دئیّه، آناما جاواب وئردیم.

دئدی: «من اؤزونه گۆره دئییرم.گئتمه بیرسن، گئتمه. بیر آز یات، سونرا گندرسن...»

او گونه قدر هئچ واخت آنامین سؤزونو بئره سالماغی باجارمامیشدیم، ائله اونا گۆره آیاغا قالخدیم، ائشیک پالتاریمی گئیدیم و آنام ایله خانیمیم اولان اوتاغا باش وۇردوم.

آنام همیشه کی کیمی یایلیغی باشیندا ایدی. او ائوده ایشله یین زامان یا آیاق اوسته دولانان واختلار، ایکی- اوچ یایلیغی دا بئلینه باغلاردی. نئچه مدت ایدی بیر باشقا یایلیغی دا بونونا سالیردی. بیر- ایکی گون قاباق سوروشدوم: «آنا جان! یایین بو ایستی سینده، ائوین ایچینده هانسی نامحرم دن قاچیرسان کی بیر یایلیغی باشینا اؤرتوسن، بیرسینی ده بونونا سالییرسان؟!»

دئدی: «آدام کی قوجالدی، هر بیر واخت یایلیق اؤرتمه لی دیر. بیر ده اؤزون دئییرسن یایلیق، دئمیرسن کی قیش لیق! سیزین فیکرینیزین عکسینه اولاراق، بو یایلیق هئچ ده منی ایستی لندیرمیر. بیرده بو کی، بونوما سالان یایلیق بو اوروجلوق گونلرینده، هردن دردیمه دگیر. ائو- ائشیگی سیلیب- سوپورنده، توز- تورپاق بوغازیما دولوب، اوروجوما اشکال دگمه سین دئیّه، بونوما سالان یایلیغی آغزیمین قاباغینا چکیرم.»

آنام منی اوتاغین آستاناسیندا گۆرچک دئدی: «بالام سان! بیر- ایکی دانادان آرتیق چۆرهک آلما. آلاّله گۆروم باعث اولانین ائوین آخی نه دئییم ائتسین. بیز اؤزوموز بیر زامان ائوده چۆرهک بیشیرردیک، ایندی چۆرهکچی خانا چۆره گینه محتاج اولموشوق... آلاّله بۇندان آرتیق بیزی محتاج ائله مه سین!»

سونرا دئدی: «گنت بالامسان. تئز گنت، تئز گل. سونرا دا افطاراجان یات...»

ساغ اوللاشدیم و ائودن ائشیکه چیخدیم. ورزقاندا معلم اولدوغوما باخمایاراق، ایندی یه قدر هئچ واخت یای گونلری بئکار قالمامیشام. آتام اؤلمه میشدن قاباق، زمیمیزده ایشله یردیم. هم ده قویون اوتاراردیم. سونرا کئندن ورزقانا گلدیک. بۇرادا درس اوخویوب، معلم اولدوم. ایندی ده ائله همان درس آیلاریندا ایشله دیگیم مدرسه امکداشلاری ایله بیرلیکده، ورزقان اوشاقلارینا یایدا بیر چوخ کیلاسلا ر قویوروق. ائله اونا گۆره، سحر مدرسه یه گئتدیگیم اوچون، چوخ یورولموشدوم.

ائودن چۆرهکچی دوکانینا قَدّر ائله ده اۇزاق دگیلدیر. اؤزومو گوندن قورویوم دئیّه، کوچه فیراغیندا دوزه لینن کۆلگه یولدان یولا دوشدوم. گونون ساعات اوچ یاریم هنیرتییسی، کۆلگه یولو دا ایستی لندیرمیشدی. یولو گنده- گنده هاوانین ایستی سی و آنامین بیزلر کیمی بو ایستی هاوادا اوروج توتماسی فیکریمی بوروموشدو. هم ده اونون باش، بویون و بئل یایلیق لاری منه سورغو اولموشدو. اونون گئییمی، هله ده اسکی قاراداغ قادین لاری نین گئییمی کیمی ایدی. کئندن بورایا گلدیکدن سونرا، بیر چوخ قادین لار گئییم لرین دگیشیبسه لر، منیم آنان هئچ ده

پالتارىنى عوضلەمەدى.
ئاتام دونيادان گئىنن گوندىن برى،
اۋزوملە بىتلە قورالاشمىشام
كى بىر آن دا اونون قوللۇغوندىن اوزاقلاشمايام.
آللاھ اونو منە قوروسون.

ائىلە بو دوشونجەلرىن آراسىندا،بىردن بىتلە ظن ائتتىم
كى منى كۈلگە يولدىن گۆتۈرۈپ، توللادىلار گونون
ھنىرتىسىنىن اورتاسىنا. سونرا ايسە گۆتۈرۈپ
چىرپىدىلار بىر –ايكى آددىم اوياندا اولان
آغاچا.

يىر – گۆى بىر بىرىنە دگمىشىدى.
ھر يىرى توز – تورپاق گۆتۈرموشىدو.
بىش – آلتى آددىم اويانى گۆرموردوم.
منە كۈلگە يول دوزلدىن دۇوار، ديزە چۆكمۈشىدو.
گۆرە بىلدىگىم بىر نىچە ماشىنىن اوستونە داش – كرپىچ
و دمىر دوشۇپ،اونلارى ازمىشىدى.
ھاراي و آغلاماق سسى گۆيلرە قاوزانمىشىدى.
بىر –ايكى ائودن آلوو گۆيە قالخمىش
و گاز قوخوسو ھر يىرى بۇرۇموشىدو.

بىر بىتلە گۇرۇب،
ائشىدىپ،آنلادىقلاريمىن ھامىسى،
بىتلە دوشونورم كى اون ئانىەدن
آرتىق چكمەدى.
داھا يقىن ائتمىشىدىم ورزقانا
زلزلە گلىپ.
اۋزومو تاپپىنجا،
آنام، خانىمىم و ايكى بالاجا بالام
يادىما دوشىدو.
آياغا قالخىدىم،
ھاراي تپدىم و ھۆنكورتو ايلە
آغلادىم.
دووارىن قىراغىنىدان يىرىدىگىم،
دووارىن مصالحي يونگول اولدوغو و او دۇور –
بردە اوجا بىنالارىن اولمادىقلارى،
جانىمى قورتارمىشىدى و دىمك
اۆلمەمىشىدىم و تىكجە بىر
آز ساغ قىچىم آغرىيا دوشموشىدو.
ائىلە بۇنا گۆرە بىر آن يىرىيەبىلمەدېم
و مەجبوراولدوم بىر مدت يىردە اوتۇروم.
گۆز –گۆزو گۆرمۈردو و ھر بىر يىر توز ايدى.

بىر ساعات مەجبورىتلە اورادا
قالدىقدان سونرا آغلايا – آغلايا، قىشقىرا – قىشقىرا
و آخسايا – آخسايا
اۋئويمىزە سارى يولا دوشىدوم.
داھا توز – تورپاق
ايچپىندن جماعتىن ھاراي و آغلاماق سىلىرىنى

ايدىنچاسىنا
ائىتتىمك اولوردو.

من ساغ ايدىم،
آنچاق ائودەكىلر نىچە؟
قاچىردىم،
آمما ائىلە بىل اياقلارىم يىرە
ياپىشمىشىدى.
تلەسىردىم،
آنچاق ايرەلى لەيە بىلمىردىم.
اوروج اولدوغوم ايسە،
مندە بىر زور قويمامىشىدى.
آللاھ، گۆرەسن بالالارىم
ساغ دىرلار؟
قورو آنامى آلاھ...
گۆرەسن ائويمىن چىراغى،
حياتىمىن يولداشى،
يىنە دە منە ايشىق ساچاجاق؟
آمان آلاھ...
آنام...
جانىم...
عزىزلىرىم...

اون دىققەدەگلىدىگىم يولو،
ھلە بىر ساعات زلزىلەدن كىچىكىدن سونرا
قايبىدا بىلمەمىشىدىم.
اولوب،
آوار آلتىندا قالانلارى
چىخاندان سونرا،
دىمك ھامى كۈچەلرە –
خىاوانلارا تۆكۈلمۈشىدولر.
داھا ايرەلى گىتتىمك امكانسىز ايدى.
امدادى مأمۇرلار و ماشىنلاردان
ھىچ نە خىبر يوخ ايدى.
ائىلە بۇ
حالىدا، بىلمىرىم نەدندىرسە
مىدرسە يادىما دۇشموشىدو.
گۆرەسن اۇشاقلاردان
اۆلۈب – قالانى كىم دىر؟
معلملر و باشقا امكداشلاريمىز
نىچە اولوبلار؟
ھىم دە ايللر دىر مىدرسەدە
چىخارتىدىغىمىز اويون
بازلىقلارى خاپىرلايىردىم.

نىچە ايلدىر
آذر آيىندا مىدرسەلردە
«زلزلە قاباغىندا
مقاومت»
ادلى بىر ايشلر گۇرۈرۈوك.
من بۇ
تعليم – تربىەوى ايشلرە
قاتىنلاراق، ھر بىر زامان
احتياطلا ياناشمىشام.
منجە زلزىلە قاباغىندا
مقاومت، تىكجە مىدرسە
اۋىرتەملرى ايلە دگىل،
بىر چوخ باشقا
زادالارلا يىرىنە يىتتىرىلەچكىدىر.
ائويمىزە سارى قايتىدىقدا،
خلقىن خام كرپىچدن دوزەلىنمىش
خارابا قالمىش
ائولرىنى، يىرلىرىندە
مىحكمچەسىنە آياق اوستە
دۇرموش دولتى بىنالارلا
مقايسە ائتدىكەدە،
بو احتياطلى ياناشماما
داھا دا
آرتىق اينانيردىم.

ايكى ساعاتدان سونرا
و ساعات آلتى يارىم
حدودلارىندا
ائويمىز اولاننن كۈچەننن
آغزىنا چاندىم.
جىب تىلفونلارى
اىشلەمىردى.
زلزلە گىلىدىن او
ساعاتا قدر يوز دۇنەدن
آرتىق ائويمىزە و خانىمىمىن
جىب تىلفونونا
زىگ ائتمىشىدىم،
آنچاق ھىچ.
امدادى تىلفونلارىن ايسە ھىچ
بىرى جاواب وئرمىردى.

ائويمىزە گىلدىن كۈچەننن
آغزىندا،
ايكى ھۇندور بىنا
بوتونلۈكلە اوچموش
و كۈچەيە گىرىمك
امكانىنى اليمىزدن
آلمىشىدى.
بىر نىچە نفر تانىش،
دوست، فامئل
و قونشو كۈچەننن
آردىندا ايدىلر.
ھامىسى منىم كىمى
پوزغون،
توز – تورپاق گىنىيملى
و ناراحات ايدىلر.
ھامى منىم كىمى
ائودە قالانلارنن
نىكرانى
و آغلار گۆزلۈ ايدىلر.
تورپاقلارى
ائىشلەلىپ،
كۈچەيە گىرىمك
ايستەيىردىك.
ياردىم ائىدىلرنن
ھىچ بىر پروگرامى
يوخ
و تام معنادا
آواراچىلىق
و انضباطسىزلىق ايدى.

ساعات سىكگىزە چاتمىشىدىق
و ھلە كۈچەمىزىن گىرىش يولو
آچىلمامىشىدى.
بۇ
ايكى ساعاتىن
ايچىندە،
بىش – آلتى نفرى
بارالى
و بىر –ايكى نفرى
دە اۆلمۈش،
اۋچولموش
بىنالارنن
قالىقلارى
آلتىنىدان چىخارتىمىشىدىلار.
داھا من دە
ائويمىزدە كى
عزىزلىرىمىزى
ياددان چىخاردىپ،
كۈچە باشىندا
يىغىشانلارا
ياردىم ائىدىردىم.
ائودە قالان گۆزۈمون
ايشىقلارىنى
قۇرتارماق
اوچون،
ھەلىكلىك
مددچى اولمالى ايدىم.

ساعات دوققوزا
بىر آز قالاندا
يول آچىلدى
و كۈچەننن
ايچىنە گىردىك.
كۈچەننن
ايچى دە،
ائىشكىدە
كىمى ايدى.
بوتون بىنالار يىخىلىپ،
زلزلەدن
بىش – آلتى
ساعات كىچسە
دە،
ھر يىر
توز – تورپاق ايدى.
يىخىلان
دام – دۇوارلارى،
بىل – كولۈنگ
ايلە يوخ،
اليمىز
ايلە اويان –
بۇيان
ائىدىردىك.

كۈچەننن
ايچىنە گىرىكن،
داھا مددچى
اولدوغومو
اۋئوتدوم
و دوز
ائويمىزە
سارى يولا
دوشىدوم.
قاپىمىزىن
قاباغىندا
اياقلارىم سۇستالدى:
«بىردن گۆرمەيىم
دۆردۈ دە
اۆلۈبلر؟!»
قاباغا گىندە
بىلمەدىم.
الىمى جىيىمە
سالىدىم
و قايتىنى
آچماق اوچون،
آچارى
آراماغا
باشلادىم.
آچار،
جىيىمە
گىلدىن
بارماقلارنن
آراسىندا اوياندى،
آنچاق گۆردۈم
دۇوارىمىز
اۋچوب،
قاپى ديزە
چۆكۈب
و آچارسىز
ايچرىيە
گىرىمك،
داھا ھامىيا
مومكۈندۈر.

دمىر قاپىنىن
اوستوندىن
حىيەطىمىزە
آتىلدىم.
ائودن ھىچ
نە سىس گلمىردى.
ايچرى گىرىمگە
قورخورىدوم.
ھاوا
داھا قارائىلقالشىردى.
بىتلە
دوشونۈردۈم
آدان
واختى دىر.

منىم
آتامدىن
قالان
ائو،
ايكى قاتلى
بىر
ائو دىر.
ايكى قات
دندىكەدە،
يىئنى
طبقەلر –
زادالار
يادىنىزا
دوشمەسىن.
بىر طبقە
زىئرمى دىر،
اونون
اوستو
ايسە
اويان –
بۇيانلى
ايكى
اوتاق،
آراسىندا
بىر
بالاجا
دەلىز،
دەلىزىن
دالىسىندان
دا
زىئرمىيە
گىلدىن
نىچە
پىللە.
بالاجا
حىيەطىمىزدن
بۇ
ايكىنچى
طبقەدە
اولان
اوتاقلارا
دا
نىچە
داش
پىللە
واردىر.
ايكى
اوتاق
بوتونلۈكلە
اوچموش
و
وسىلەلرىمىزىن
ھامىيسى
تورپاقلارلا
بىر
اولموشىدولار.

حىيەطىدە
يىرە
دوشموش
ايكى
آغاجىمىزىن
قىراغىنىدان
اۋزومو
ايكىنچى
طبقەيە
چاتىردىدىم.
ھىچ
بىر
سىس
ائشىدىلمىردى،
نە
آنامدان،
نە
خانىمىمدان،
نە
دە
اۇشاقلارىمىدان.
داھا
قىچىمىن
آغرىسىنى
اونوتموشىدوم.
اويان –
بۇيانى
آرادىم.
ايكى
اوتاقلارنن
آراسىندا
اولان
دەلىزىن
دالىسىندان
زىئرمىيە
گىلدىن
داش
پىللەلر
سالىم
ايدىلر.
اۋزومو
پىللەلردن
زىئرمىيە
سالىدىم.
قارائلىق
و
مطلق
سكوت
ايدى
و
ھىچ
بىر يىر
و
ھىچ
بىر
كىمىسە
گۆرسىنىردى.
درحال،
جىب
تىلفونومون
يادىنا
دوشىدوم؛
«تىلفونلا
بىر
يىرە
زىگ
وۇرئەمىرام،
چىراغى
كى
اىشلەيىر!»
مويايلىن
چىراغىنى
ياندىردىم.
زىئرمىنىن
بىر
طرفى
اۋچموش،
اورادا
دۇوارا
وۇردوغوموز
و
اوستونە
آيىن –
اويون
قويدوغوموز
ايكى
تاختا
طبقەلرىن
ھر
ايكىسى،
سىنمادان
يىرە
دوشموشىدولر.
آنام،
خانىمىم
و
ايكى
اۇشاقلارىم
ايسە
ھامىسى
زىئرمىنىن
بىر
گۈشەسىندە
يىرە
اۋزانمىش،
دۇوارا
دايانمىش
و
ياتمىشىدىلار.
آنام
منى
گۆرچىك،
دئدى:
«قادان
آلىم،
گىلدىن؟!
يانئىدىم،
سنى
يوللايدىم
چۆرەك
آلماغا!»

آنامى
قۇجاقلادىم
و
اۋزونون –
اوشاقلارنن
حال –
احواللارىنى
سوروشىدوم.
دئدى:
«گۆرۈرسىن
كى
ھامىمىز
بوردايىق...
سالىم –
سلامت!»

دئدىم:
«بس
نىيە
بۇرادان
چىخىپ –
قاچمادىنيز؟»
آنام،
آغزىنىن
قاباغىنا
چكىدىگى
يايلىغى
قىراغا
چكىدى
و
دئدى:
«بورانى
آتان
چوخ
مۇحكىم
دوزلدىپ.
بىر
دە
منجە
بۇرادان
چىخسايدىق،
ائىتىك
تەلەكەلى
اولاردى!»
آنام،
البتە
ھىچ
دە
اورادان
چىخماغىن
چتىن
اولدوغونا
اشارە
ائتمەدى
و
ساكىت
دۆردۈ.

خانىمىم
دۇوارا
دايانمىشىدى.
اونون
اۋز –
گۆزو
قانلا
دولو
ايدى
و
باشى
آنامىن
بىلىنە
باغلانان
يايلىقلارنن
بىرى
ايلە
باغلانمىشىدى.
يايلىق
قانلى
ايدى.
بۇيۈك
قىزىم
خانىمىمىن
يانىندا
يىرە
اۋزانمىش
و
الىنى
آناسىنىن
الىنە
وئرمىشىدى.
اونون
دا
سول
قىچىنىن
اويان –
بۇيانىنا
ايكى
بالاجا
تاختا
قويۇلموش
و
آنامىن
بوينا
سالان
يايلىقلا
باغلانمىشىدى.
او
بىرى
قىزىم،
بالاجا
بالام،
بىر
آز
او
طرفلىك
و
يوخارىدان
گىلن
پىللەلرىن
اويانىندا،
شىرىن
يوخودا
ياتمىش
ايدى.
البتە
ھر
يىر
بىر –
بىرىنە
دگمىش
و
وسايىللىرىمىزىن
آرادان
گىتىمىشىدىر.

اونا
طرف
گىتتىكىدە،
آنام
دئدى:
«ايشىن
اولماسىن.
گۆرمۈرسىن
شىرىن
يۇخودا
ياتىپ.
بىلىمدە
كى
يايلىقلارنن
بىرىنى
دە
اونون
اوزونە
و
اوستونە
چكىمىش،
توز –
تورپاق
گۆزل
گول
اوزونە
قونماسىن.
گۆرۈرسىن
كى
يايلىقلار
دردە
دگدى؟»
راضى
لاشدىم.
گولۇمىسىندىم
و
خانىمىمىلا
آيىق
اولان
قىزىمىن
يانىنا
قايتىدىم.
خانىمىمىن
وضعى
اصلا
خوش
دگىلدى.
اونلارنن
يانىنا
چاتىدىقدا،
آناما
اورەك –
دىرەك
وئرمىك
اوچون
دئدىم:
«داھا
اۋزونە
بىر
يايلىق
قالمادى
بس؟!»

دئدى:
«گۆرۈرسىن
كى
اوچونو
وئرمىش
سنىن
عائىلەنە،
بىرىنى
دە
ساخلامىشام
باشىمدا.
ھىم
دە
زلزلە
گىلىدىن
اونو
چكىمىش
آغزىمىن
قاباغىنا...»

و
سونرا
دئدى:
«دۇر
گل
بىر
قۇرتۇم
سۇ
ايچ،
اوروجونو
سىنىدىر...
من
دە
اوروجومو
آچمايلىام.
نىئىلەمك
بو
ايل
دە
آللاھ
بىتلە
بىزى
امتحانا
چكىدى.
بۇرادان
ائشىگە
چىخمايلىق
تىزلىكلە.»

سحرىدن
اوروج
اولدوغوم
اوچون،
ھىم
دە
آلتى –
يىددى
ساعات
زلزلەدن
سونرا
چىرىپىندىغىما
گۆرە،
كامىل
صورتدە
بىزىكىمىشىدىم.
منلە
برابر،
جىب
تىلفونۇمون
باترىسى
دا
سونا
چاتىردى.
مويايلىمىن
چىراغى
سۆتىكن،
ائىلە
بىل
من
دە
يىخىلىپ،
ائىلە
خانىمىم
و
بۇيۈك
قىزىمىن
يانىندا
يىرە
دوشموشىم.
سونرا
ايسە
ياردىمچىلار
بىزى
زىئزمىدىن
قۇرتارىپ،
ائشىگە
چىخارىلار.
ايندى
ايسە
بۇردايام،
تبرىزىن
امام
رضا
خىستەخاناسىندا،
قىچىچىم
گىچدە
دىر،
اۋزوم
تخت
اوستە.

بو
گون
زلزلەدن
اۈچ
گون
كئچىر.
عمومى
حالىم
ياخشى
دىر
و
قىچىمىن
سىنىغى
ائىلە
دە
منى
سىنىستەمىيىدىر.
او
جۈر
كى
ائىتىمىشىم
بو
گون –
صاباح
منى
بورادان
بۇراخاجاقلار.

منىم
آدىم
اصلان
اۇلسا
دا،
فىكر
اندىرىم
آنام
بوتون
اصلانلارنن
باشچىسىدىر.
ائىلە
بو
ايكى
گونىدە،
نىچە
دۇنە
منى
گۆرمىك
اوچون
بورايا
گلىپ
دىر.
ھلە
آللاھا
شۈكور
كى
عمىمىن
ائوى
تبرىزدە
دىر
و
اورادا
قالىرلار.
خانىمىم
دا
دونن
بۇرايا
گىلدى.
اونو
دا
آياق
اوستە
پانسىماندان
سونرا
بۇراخىيلار.
بۇيۈك
قىزىم،
لالەننن
دە
بىر
قىچى،
ھىم
دە
بىر
قۇلو
سىنىپ،
ايندى
عمىم
گىلدە
دىنچەلىر.
دئمەلى
زلزلە
اولان
واخت،
اونلار
اوستەكى
اوتاقدان،
ايسىتى
اولدوغو
اوچون
زىئرمىيە
گىدىرلر،
ائىلە
منىم
ھَمَن
چۆرەگە
چىخىدىغىم
زامان
و
بو
كۆچمە
اونلارنن
جانىنى
قۇرتارىر.

دونن
خانىمىمىلا
آنام
بورايا
گىلن
واخت،
منە
يادداشت
يازماق
اوچون
ايستەدىگىم
كاغذ –
قلم
گىتىردىلر.
بالاجا
بالام،
چىپچىكدن
سوروشىدوم.
خانىمىم
تىز
اوتاقدان
ائشىگە
چىخدى.
آنچاق
آنام
دئدى:
«عمى
نىن
نۈەلرى
ايلە
اوينايىر.
او
گون
زلزلە
گىلىدە
دە
يۇخارىدا
اوينايىردى...»

دئدىم:
«يۇخارى
دا؟»

آنام
سۇزومە
سۆز
قاتدى
و
دئدى:
«يۇخارى –
آشاغى!
نە
بىلىم.
صاباح
مرخص
اولسان،
گىندەرىك
ائويمىزە.
من
كى
اوروجلۇغون
بو

نىچە
قالان
گونونو
دە
اوروج
تۇتمايلىام.»

دوندىن
الىمە
كاغاذ –
قلم
گىلىكىدن
سونرا،
اوخودوغونوز
بو
يادداشتلارى
يازىدىم.
بۇ
گون
منى
مرخص
ائىدەجىكلر.
گۆرەسن
او
گىئجە
مويايلىمىن
چىراغىندىن
ساجىلان
آز
ايشىغىن
آلتىندا
آرامجاسىنا
آنامىن
يايلىغىنىن
آلتىندا
ياتان
چىپچىك
بالامى
بىر
داھا
دا
گۆرەجەىم
مى؟!

نيكار خياوى

▪ زلزله

گونو قارا بو پيشيك

بىردن بىره سيلكه لدی اونودولموش باشینی

بىردن بىره بو قىيىللى خرىپه ده

لشش لئشه داياندى دىدىك –دىدىك

بىلمه دىك ساعات نئجه نى نئجه ايشله دى

يئر قاش– قاش نئجه

قارادام نئجه ديغلايىب آغنادى

دوداغىنى نئجه قارا قىدىقلادى

اۋلوم اۋپوش قوندو اوشاقلارين بويونا بوينونا

چك بو اۋلومو كامثرانا

چكىل بورادان، چكىل آياغىمى ترپه ديم

اليمى چىخاريم تالواردان

بو باش كىمدن قوپوب بورايا

بو داشى گۇتورون اورايا

بو بئلى بوكمه يىن كولونگ گتيرين گۇتورون بيمارستانا

«ولى سن الله گۇتور بيمارستانا ولى سن الله گۇتور بيمارستانا ولى... ولى... ولى...»

ولى والله نفسى وار نفسى وار نفس وئر نفس وئر گۇتور بيمارستانا آى قيز

بىراز سو گتيرين بىراز سو گتيرين نولار بىراز سو گتيرين...»

يا زلزله! يا زلزله! يا تورپاغين گۇزو!

اۋلوم اۋسكورور توفك توپورور

قان توپورور قادىنين دۇشو

هئى هلىكوپتر گلير تاتاراق تاتاراق گتيرير

آغا رييس، قادان آلیم گليشين يامان پيس!

بويور ايچرى، بوراسى داغيلميش تيغاغيميز

ائله بورادير قوناق اوتاغيميز،

بويورون

آته ييميز اۋلوموزدن داشير، آغزيميز كول، كولك

كۇرپه نين قونداغى، قمه نين قىنى قىمىلداشير

يئر زلزله گۇى زلزله

بىزدن سىزه سىزدن بىزه كۇمك گله؟

يئنه موذاكىره په كىمله باشلادى ماسالارينيز

او يوغون صندلله يئنه كىمين دردىنى اوتورتدونوز؟

اليم قاليب هلىكوپترينين آياغى آلتيندا، آغا رييس!

كوله يىن حولقوموندا پيچاق– پيچاق گزير هئريز

كى آدىنى بئله دوزگون سسلنديره مه بير گئده– گئده دانيشان تهران

اهر قات– قات قَهر، قوينوندا قان ورزيغان

سنى اوچقون، سنى اجلاس، سنى جنازه شلاله سى

بو هاوادا كىريبير قىزديرما اوشوتمه سى

بو تانريلار توزاناق قوپارير

سسلر سس سىز كسيلىر

آذربايجان افيل– افيل اسير

هاشم ترلان

▪ آغلاما آنا، آغلاما!

دۇزومون اولسون آنا

گۇزوندهكى سونسوز كدر،

اۋزومون اولسون آنا.

باخيب طبيعتين بويونا

نه دئييم اونا؟

دئسم نурсوز بير عالمسن

گونشين آجىغى توتار،

دئسم تورپاق نه ظاليمسن

يئرین برکتى قاچار

نه دئييم آنا.

بابکين فاجعه‌سينه دۇزدون،

چالديران واقعه‌سينه دۇزدون،

خاقانلارين قلىنجينا دۇزدون

يئنه دۇزومون اولسون آنا.

سئوينجيم سنين

كدرين اۋزومون اولسون آنا.

دۇزومه عزمين اولسا،

يارالارين يوز مين اولسا

«كورەيىندە كل گيزلن»

«اورەيىندە ول گيزلن»

ايگيد ائولادىنين

مرحم ايله ساгалار آنا.

اولو قارداشين تبريز،

بالا قارداشين زنجان،

آناميز آذربايجان،

قوللاريني آچا– آچا

اورەكلرى پارچا– پارچا،

دبزينه باش قوبوبلار آنا.

آمما!

ساغالمايان مين ياران وار،

بو نه يوروش، نه هوجومدو؟

اللى بئش مين قيزيل باشلار

اوردوسوندان گۇزون يومدو.

آغلاما قاراداغ، آغلاما،

دۇزومون اولسون آنا.

سئوينجيم سنين،

كدرين اۋزومون اولسون آنا.

ائلدار موغانلى

▪ قاراداغيم!

زامان ترسینه دولاندى

كوله بوغولدو اوجاغيم؛

آلّوسوز، توستوسوز ياندى–

ائليم، اوبام، داشيم، داغيم،

قاراداغيم!

چالخالاندى غم دنيزى

طوفاندا قويدولار بيزى

بلا آلدی اوستوموزو

نه نيشانيم، نه ماياغيم،

قاراداغيم!

قوللو، قانادلى قيريلديق

ديرى– ديرى باسديريلديق

بیز، آرخامیزدان وورولدوق

منیم ایگیدیم، قوچاغیم،

قاراداغيم!

ماتمينه گولن ده وار

اورەيى سۇكولن ده وار

سيناييرام ديار– ديار

كىمدى آرخام، كيم اورتاغيم،

قاراداغيم!

زامان ياتمادى ياتيما

غم النميش حياتيما

دومان چۇكوب باياتيما

كدر ياغير قوشمام، آغيم،

قاراداغيم!

«دىل غمى» نه قوربان اولوم

«كرمى» نه قوربان اولوم

المينه قوربان اولوم

منيم سۇز، صنعت اوجاغيم،

قاراداغيم !

اود دوشسه ده بينؤوره‌نه

داغ چكىلسه‌ده سينه‌نه

قالخاجاقسان يئنه، يئنه

آى منيم آنا تورپاغيم،

قاراداغيم!

قاراداغيم!

صالح سجادی

آخشام اوستو دا دا داغلار دره لر تيتره ديلر

ف فلک بير بارا قويدو بره لر تيتره ديلر

يوركون ايشدن يئتيشيب ائوده اوزانميشديم كى

دو دو دووارلار پ پ پ پنجره لر تيتره ديلر

قا قا قاچديم ائشيه هر يئره باخديم اوچدو

گۇ گۇزومده بو بوتون منظره لر تيتره ديلر

دۇ دۇ دۇندو با باشيم هر شئى پوزقون گۇردوم

آ آ اغلار بو بو بوزلار قره لر تيتره ديلر

گۇى ييخيلدى يئره يئر قالخدى گۇيه اوووووف ائله كى

تانرى دان باشقا بوتون هئبیره لر تيتره ديلر

داغا قاچديم دوزه قاچديم دره يه سۇوگنديم

دا دا داغلار دو دو دوزلر دره لر تيتره ديلر

يازيق ايتلر اى اى ايس ايسته ديلر تا هوروشوب

ببزه ز زلزله نى بيلديره لر تيتره ديلر

دده مين مكه ده كى عكسى نى توپراق اوتدو

كئچه جك لر خا خا خا خاطيره لر تيتره ديلر

جا جا وانلار گ گ گئتميشديله چؤلده بيجينه

آما ها ايسته ديلر دَ دره لر تيتره ديلر

كىمسه دن چيخمادى سس هرنه ده ويرنيخدى هامى

هايقيرا بيلمه ديلر حنجره لر، تيتره ديلر

آنالار ايسته ديلر سوت وئره لر قان گلدى

بالالار ايسته ديلر جان وئره لر تيتره ديلر

دى ديلم تو تو تو توتمور او گۇ گۇندن دانيشام

من اۋلونجوك سانيرا داغ دره لر تيتره په جك

حسن ریاضی (ایلدیریم)

■ فراخوان عشق

بیایید یاران، یاوران بیایید. آیینه اندیشه ها را از زنگار روزگاران بزداییم و قلبهای عاشقمان را تا انتهای دوست داشتن بگشاییم آواز در آواز در آفاق گسترده شویم تا وسعت باورهای انسانی تا سپیده دمان زیبایی! که کودکان آذربایجان نیز کودکی های زخمی شان را از زیر آوار زلزله برکشند و به رویا هاشان بسپارند. آیدین ها رویا های چشمه ساران را در هم آغوشی آفتاب و خاک به ببینبد سارا ها خوابهای باران را بر شکوفه های نا شکفته به خواب روند یاشارها کبوترها شان را در زلال آبی آسمان رها سازند رنگین کمان های خفته در بهاران آرزوهای سولمازها بتابند و اولدوزها بر سپیدی کاغذها خانه هائی رسم کنند با پنجره هائی رو به آفتاب گشوده تا در چشم اندازشان آوازهای گم شده ی چلچله ها با خنده ی بهاران در آمیزد و در گم گوشه ی یادها گل های سرخ قره داغ شکوفه دهد و در آمیزد با طعم به ، سیب و گیلاس آواز درنا در شب های پر ستاره اندوه حسرت از دلها بزداید. زندگی باز زاید و بهارانه شود. وشوق زیستن و عشق ورزیدن در جانها به شور مایه ها بدل شود و جلوه مهر انسانی جهان را به هیات زیبای عشق در آورد!.

رضا کاظمی

گفتند زلزله شده است
سراسیمه شتافتم
تا رودبار، منجیل، خرابه‌های بَم
تا حتا جغرافیای تمام زلزله‌های جهان.
زیرِ تمام آوارها
تو بودی

دانیال رحمانیان

تو پرواز کردی
و من
باریزش پره‌ای ریخته ات
وضو می گیرم
و بر سر آبی ترین سجاده ها
نماز صبر می خوانم

ولی نصیری

■ زلزله گلنده آذربایجانا

خالقِیما ده ییب دیر نه بالالی داش؟
گۆزومده ن قورومور اودور قانلی یاش
بئله گۆرمه یه یدیم باجا باجی کاش
عاطفه دردینه دۆزه نمبر اینسان

یاننام قاراداغ دا یاسلی اهره
یاننام هریس تکی غملی شهره
یاننام لاپ آخشام دان تاکی سحره
درد اودوم سیغیشمار بئر گۆیه اینان

های وورماییم آغلاماییم نیله ییم
ناحاق قانا باتیب بیزیم ورزیغان
اوزومدیل داغیلیب ساراسیز قالیب
قان ایچینده چویالاییر ماواز خان

خان چویان اؤلوب مو؟ سارام سیزیلدار
من کی دئمه میشم یارام سیزیلدار
ایسته سن بیله سن هارام سیزیلدار
توفاغی داغیلان ائلیمه جان – جان

زلزله گلنده آذربایجانا
پالچیق‌لار ییخیلیب جان وئریب آنا
نصیری گره کدیر اود توتا یانا
آی یانان اوره ییم یان گۆینه هر آن

رقبه کبیری

■ آذربایجاندا ساعات بئش

بئش...
اود،
سو،
تورپاق،
هاوا،
روح،
فیئاغورئین بئش عنصری دئییل
گۆزلیلیک تانریچاسی، ونوسون سیمگه‌سیندن
داش دؤررونده
داشلارین اوزه‌رینده، هندسی شکیللردن
پنتاگرامدان سؤز آچمیرام
لورکا گلمه‌ین ساعاتدان دئمیرم
اودون آلولانان ساعتیندان
سولارین قورودوغو
تورپاغین باشلارا اله‌ندیی
هاوانین اکسیژن‌سبز زامانی
روحلارین آوارا قالمیش ساعتیندان سؤز آچیرام
دوخسان بیرینجی گونش ایلینین بئشینجی آییندان
اییرمی بیرینجی گونوندن
اؤلوم ساعاتیندان
ساعات بئش‌دن دانیشیرام!

افغانستاندا پارتلایشلار
عراقدا جانلی بمبالار
سوریه‌ده بمباردمانلار
سیاستین قانلی اللری، دویماز گۆزلری
چیرکین اوزودور،
اؤلوم دئییل...

اؤلوم،
قاراداغین، قارا سوواقلی داملاری
قیزیل قیمتلی
میس رنگینه بویانمیش تورپاغی‌دیر،
قات– قات قالاندی اوشاقلارین
قادینلارین، قوجالارین اوزه‌رینه
اؤلوم
قاراداغین مارالارینین هورکک ساعتی‌دیر
گونش ایلینین قارانلیق آیینین، قارانلیق گونونون
ساعات بئشی دیر اؤلوم...

سوسن نواده رضی

■ توپراق آنام!

سایدام کۆنول‌لری‌نین اوزه‌رینده
ناماز قیلیناجاق قدر
سوچسوز ایدیلر،
توپراق آنام!
و مظلوم...
هانسی اؤلویه آغلايیم؟؟؟
هانسینا غسل وئریم؟؟؟
گئدین اویادین گوزگولری
منه
نفرتیمی باسدیرا بیله‌جه‌ییم خوشگۆرولوک گتیرین
اوره‌ییم کیمی

قبرستانلیغا چئوریلن یتیم کندلریمیزه
توختاخلیق وئریم بیر آز...
آرزی– گورزولری یاریم قالمیش قیزلارا لای لای
نیسگیل‌لری توزا تورپاغا بولانمیش اوغوللارا لای لای
آغاجلارا لای لای
داوارلارا لای لای

خوروز بانیسیز صبح اذانینا لای لای...
نولدو
ندن داریلدین توپراق آنا؟
ندن غضبی‌نین تکرلیکلری آلتیندا
لینچ ائتدین
باغ‌ریندا سخاوتله بسله دیکلرینی؟!....
داش چانقیللی آجیماسیز لیقلارا
توتولان آنالارا لای لای
گیزلی ظولوملره ینم اولان
سوده‌مر بالالارا لای لای.....

اوزل سايى

ناصر داوران
■ بىر گون سونرا

- آل بونو
سەنە قولچاق گە تېرمىشەم
- ايستەمىرەم
سەنەن بىزىم چە پىش دەن سىراغىن وارمى؟
- آنان هاردا؟
- بىلمىرەم
تورپاق اينىلدە بىردى دونه ن
- قوۋ باخىم
- ال وورما
گۈينە بىر
آنام گەلىپ ساغالداجاق اۋزو
كۈينە يىمە قارىشان يارالارىمى
- قورخورموسان؟
- ائوين ايچىندە گۈى سىلكەلەندى بىردەن
بوندان اول گۈرمە مىشدىم بىلە بىر شى
چالخالاندىقتا
اورە يىمى بولاندىردى
دام اوچاندا
آنامىن قوينوندا گىزلەنمەك ايستەدىم
آنامىن ال لەرىن بىر آنلىق گۈرە بىلسەم دە
ايتىردىم سونرا
- دوندارما يىيىرمى سەن؟
سەرىنلە يەرسەن بىر آز
- ارسلان دىمىشدى گەلەجەك
آپارسىن منى
يۈنجالىقتا بىلدىرچىن يۈۋاسى گۈرمە يە
ارسلاننىن آياق قابى سىن
توللاتتى لار ايچىندە گۈردۈم باياق

ع. يالچىن
■ قاراداغ

اوجاق سۇنوب كول اولسادا
يىنە ياناچاق- ياناچاق
اۋول يىرلە بىر اولسادا
قالخاچاقدىر اويماق- اويماق
باشىن ساغ اولسون قاراداغ!

چوخ گۈرسىندە سازاق، بوران
آلچالمادىن ھىچ بىر زامان
سوفرىندەكى تامدان دادان
دۈنۈك چىخىپ، اولسادا آغ
باشىن ساغ اولسون قاراداغ!

كىم قىنادى، كىم قارغادى
بىلە سۈيىندىردى يادى
خوش گۈنلىرىن قاباغدادى
بولود اول شىمىشك كىمى چاخ
باشىن ساغ اولسون قاراداغ!

سەندە باخ، آياغا دور
ساۋالان قول- قانادىندىر
دردىنى بوغ، غمى ياندىر
ملھىمىندىر آنا تورپاغ
باشىن ساغ اولسون قاراداغ!

دىل- دىل اۋتر اوغوللارنى
قەھرىمانلىق ناغىل لارنى
سۆز ئروتىن، صنعت وارنى
خزىنەلر ياراداچاغ
باشىن ساغ اولسون قاراداغ!

مقصود تقى زادە ھىرىس (نىسكىل)
■ «باجاباج» كىندىنە گىندىرگىن

كىندە گىردىم، باشىم اوستە
غم قارتالى قاناد گىردى.
عتۋانلارنى خبر آلدىم
كدر مەنە يول گۈستردى.
خاطىرەلى كوچە لردە
قالانىپ داشلار، كىسك لىر.
باخاندا اوچوق اۋولرە
گۈزە سوخولور دىرك لىر.
ياشلار توزا قارىشىيدىر
غم بويالقلى ياناقلاردا
خاطىرەلر قويلانىيدىر
دارماداغىن اوتاقلاردا.
اوشاقلارنى كىتابلارنى
يىل اۋنۈندە وراقلاىر
حسرت لرىن داراغىيلا
خىيال ساچىم داراقلانىر.
توزاناقلار آت چاپدىرىر
غم دۈنگەلى كوچە لردە.
ھەر آدىمدا راست گلىرم
نېچە حسرت، نېچە دردە.
آرزىلار دومان چۆكدۈ
دىلك لرە دولو دوشدۇ.
حايىف، بو كىندە نىسكىلىن
يامان گۈندە يولو دوشدۇ...
«عزىزىم باجا باجا
نە گلىدى باجا باجا؟
كىندى گۈرندە اولدى
اورە يىم باجا باجا...»

